

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ
АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АДАБИЁТ МУЗЕЙИ

АЗИЗ ҚАҶОМОВ

НАВОИЙГА ТАЪЗИМ

(Алишер Навоийнинг айрим ғазалларига
мухаммаслар)

Абдулла Қодирий номли «Халқ мероси» нашриёти

Тошкент 2002 й.

Нашрга тайёрловчилар:
Маъмура Рашидова, Фогима Икромова

Масъул муҳаррир Саидбек Ҳасанов

Қўлингиздаги ушбу китоб муаллифи филология фанлари доктори, академик, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Беруний номидаги давлат мукофоти совриндори Азизхон Қаюмовдир.

Азиз Қаюмов 1926 йилда Қўқон шаҳрида олим ва мураббий оиласида таваллуд топган. Қўқон шаҳридаги 3-ўрта мактабда таълим олиб, 1949 йилда Тошкентда Ўрта Осиё давлат университети Шарқ факультетини тамомлаган.

Азиз Қаюмовнинг илмий ижоди, айниқса Алишер Навоий асарлари хусусидаги изланишлари кўпчиликка яхши таниш. Лекин устознинг бевосита Навоий ижодидан руҳланиб яратган муҳаммаслари илк бор чоп этилмоқда. Буюк шоирга бўлган чексиз ҳурмат ва муҳаббат рамзи сифатида бу тўплам «Наъвоийга таъзим» деб номланди

Н 4702620202 - 348
М 361 (04) - 2002 гриф - 2002

© ЎзР ФА Алишер Навоий номли Давлат Адабиёт музейи 2002.
© Абдулла Қодирий номидаги Халқ мероси нашриёти, 2002.

Муҳтарам китобхон!

Шеър, адабиёт ҳар кимнинг кўнглига яқин. Ушбу китобчанинг муаллифи кўп минглаб Навоий шеърятининг мухлисларидан биридир. Бир умр бу улуг даҳонинг ўлмас асарларини ўқиб ўрганган ҳар қандай тирик зот бу гўзал ижод таъсирида илҳом тошмоғи табиий.

Шу йўсунда ушбу кичик тўпламга кирган мухаммаслар пайдо бўлган.

Сўзингники, яхши кўрарсен ўзинг

Кўринмас ёмон, чун эрур ўз сўзинг.

(Навоий)

Демак, ҳар бир шеър ёзган киши ўз машқларини ўзига яқин тутуди. Лекин бу ҳар бир ўқувчи ҳам уларга шундай ёндошмоғи керак деган гап эмас, албатта.

Аммо яхшими, ёмонми ижод самаралари бир четда қолиб кетмасин, бирор кишига оз бўлсада баҳра етказар деган мақсадда ушбу тўплам тузилди.

Ким уни қабул этса минг-минг ташаккур, кимки бефарк бўлса, унинг ихтиёри, ҳаммалари ҳам омон бўлсинлар.

Ушбу мухаммасларни Навоийнинг буюк даҳосига ҳурмат ихлори, унинг нузли хотирасига таъзим рамзи деб қарашни сўраб эдим.

Ҳурмат ила АЗИЗ ҚАЮМОВ
21 январь 2002 й. Тошкент.

Навоний ғазалига мухаммас

Гул узорингни кўриб булбул наво бўлдим сенга
Дарди ишқинг ўтидин мажнуннамо бўлдим сенга
Қай куни этдингки, тарки сайр адо бўлдим сенга
Кўргали ҳуснингни зору мубтало бўлдим сенга
Не балолиғ кун эдиким, ошно бўлдим сенга.

Дилларим бемор бўлди ҳажр аро, эй сарвул
Ҳаддин ошган фирқатинг жаврига топмай ҳеч йўл
Кўз ёшимни жоласига тўлдириб дарёу кўл
Ҳар неча дедимки, кун-кундин узай сендан кўнгул
Лек кун-кундин батаррок мубтало бўлдим сенга.

Демадим ҳар дам жафо этгил, менга зулм айладинг
Айтсам тарки бало этгил, менга зулм айладинг
Ишқ дардига шифо этгил, менга зулм айладинг
Мен қачон дедим вафо этгил менга зулм айладинг
Сен қачон дединг фидо бўлгил, фидо бўлдим сенга.

Ёшлиқдан ишқ дарси бирла олдим тарбият
Доимо қимматбаҳо бу севғидин кўнглимда ҳат
Гоҳ жунун даштида телбаман йўқотибон сивҳат
Қай пари пайкарга дерсен телба бўлдинг бу сифат
Эй пари пайкар на қилсанг қил менга, бўлдим сенга.

Аввало ул моҳи талъат ишқида бечора бўл
Дардни пинҳон асрабон ҳар бир балога чора бўл
Эмди не этсангки, бўлгил хоҳ соғу ёра бўл
Эй кўнгил, тарки насихат айладим овора бўл
Юз бало етмаски, мен ҳам бир бало бўлдим сенга.

Қоҳишим оламга сизмас томчиси ушбу калом
Доимо такрори тилда ошиқ этган тоза ном
Васлини топмай дедимки, мастликдир айни ком
Жому жам бирла Хизир суйи насибимдур мудом
Соқие, то тарки жоҳ айлаб гадо бўлдим сенга.

Мен Азийий ёр васлин доим этдим муддао
Лек ҳар бедил каби бир касбим ўлмиш илтижо
Бу алам тўзонида ишқ аҳли истаркан вафо
Ғусса чангидан Навоний топмадим ушшоқ аро
То Навонийдек асиру бенаво бўлдим сенга.

1942 йил Кўкон

Навой газалига мухаммас

Тун бўйи тентиб нигорим эшигин утрусида
Боғладим жон ипларин икки қаро гисусида
Толъим акси кўринмиш кеча қорангусида
Кеча эл осудадура, кўнглим бирав қайғусида
Улки мен қайғусида осуда ноз уйкусида.

Қайсу Фарход касбдошим тенгимиз Тохирдурур
Лек бизга чархи баттол золими қоҳирдурур
Кўрингиз, қатл этгали даврон ажаб сохирдурур
Ўлтуруб тун, субҳ тиргузмак мени зоҳирдурур
Шомнинг гирёнлиғиго субҳнинг кўзгусида.

Боғлабон кўнгил умид ила фақат топдим малол
Ҳажр тиғидин жигар мажруҳлиғидир бемисол
Айрилиқ шомиди мажнунвор этармен қийлу қол
Оҳким, бу шоми ҳижронимга йўқ субҳи висол
Гарчи йўқ шомики, йўқ субҳи анинг утрусида.

Кўргузиб девоналиғ ишқим сиридин тонмадим
Қайтмадим бу йўлдин асло қанча куйдим, ёнмадим
Ҳажрида бедор ўлиб уммид эшигин ёпмадим
Уйқуда ором йўқ тун-кунки, аксин топмадим
Тун қамар миръотида, кундуз қуёш кўзгусида.

Оқ ёқанг оқ гул, лабинг ғунча ёноғинг лолазор
Сарв қаддининг хиромидин кўнгилда йўқ қарор
Бир қиё ташлаб назар ўтганда, эй нозли нигор,
Меҳр ёғдусида зарра бўлмагандек ошқор
Юз туман, минг меҳр пинҳондур юзинг ёғдусида.

Ўтган умримнинг заволи тўлдириб дилга алам
Бўлди орзуйим гули йиллар хазонида адам
Йиғласам панд айлағай муршиди устоз муҳтарам:
Қимса чун ўтганга етмас, ҳолни тут муғтанам
Умрни ўтқарма ўтган ҳайф ила афсусида.

Севги аҳлин мискини эрмиш Азизий бегумон
Айрилиқ занжирбанди бўлди васл истар замон.
Истамас ошиқ дили дилбарни қайдидин омон
Наъл кесмайдур Навоий куллиғидиндур нишон
Ишқ айнидур аломат ёрнинг белгусида.

22 ноябрь 1997 й. Тошкент

Навойй газалига мухаммас

Умр ичи эзилиб бемадор йиғларман
Алам сканжасида зор-зор йиғларман
Кун бўйи ёшурун неча бор йиғларман
Ғамингда ҳар кеча, эй гул узор, йиғларман
Саҳарға тегру чекиб интизор йиғларман.

Менинг бу телбалигим умрима бўлиб ҳамдам
Висол чироғини бир он билмади қаро кулбам
Хирад уйини хароб айлагач ҳужуми ғам
Куларлар эл менга беихтиёрким ҳар дам
Эшитсам отини беихтиёр йиғларман.

Нигор бағишламади ҳеч лутф совғасидин
Тўлибди дил кулоғи эл ситезу таънасинин
Қутилмадим сира тақдир алайҳилаънасинин
Мунголди кўнглим анингдекки ҳазл нағмасидин
Ки элга кулгу этар ошкор йиғларман.

Чидам тоғини яратди азобиға кўнглим
Вале тополмади тоқат итобиға кўнглим
Қамашди ҳеч боқолмай офтобиға кўнглим
Кулар спехри даний изтиробига кўнглим
Вале ўзимда кўриб изтирор йиғларман.

Кечурди неча замон аҳли дард кунин мундок
Фигону навҳани афлок кўрмади чунин мундок
Азизий махфий тутар гирялар унин мундок
Навойй ашким оқизгай ғамим тунин мундок
Ки чархдек кеча тутмай қарор йиғларман.

Февраль 1971 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Кетиб эрди нигорим қаҳр бирла ижтиноб айлаб
Қолиб мен термулиб кўз ёшларим мавжи хубоб айлаб
Ётардим ноумидлик кунжида ўзни тuroб айлаб
Тун окшом келди кулбам сори ул гулруҳ шитоб айлаб
Хироми суръатидин юз уза тердин гулоб айлаб.

Қорангу элга гўё шуъла сочди хуршиди ховар
Муборак пойини вайронаға етказди ободгар
Масихосо дамнини урса ҳамки лаълийи ахмар
Қилиб мужгонни шабрўлар киби жон қасдига ханжар
Белиға зулфи анбарборидин мушкин таноб айлаб.

Фироқи даштида эрдим аламлар тобида сўзан
Вужудим ғам тигшининг зарбидин равзан уза равзан
Баногоҳ марҳамат нури маконимни қилиб гулшан
Қуёшдек чехра бирла тийра кулбам айлабон равшан
Менга титратма тушди зарра янглиғ изтироб айлаб.

Ҳаётсиз жисмима доруйи васли бирла жон кирди
Қуруқшаб қақшаган томир ариғи ичра сув юрди
Ишим атрофида гир айланув, парвоналиғ эрди
Қулиб ўлтирдию илким тутиб ёнида ер берди
Такаллум айлади ҳар лафзидин дурри хушоб айлаб.

Савол этди: «Сомондек заъфарон, кулдек ўчукдирсен?
Яна шум айрилиқ бандига тушмакдин чўчукдирсен?
Вафодин беумиду сидқда жондин кечукдирсен?
Ки эй, зору балокаш, ошиқим менсиз нечукдирсен?
Мен ўлдим лол сўз айтолмайин майли жавоб айлаб.

Хатамосо нигорим марҳамат албосини кийди
Очиб хони карамларни зиёфат лутфидин уйди
Тутиб шафқат низомин ошиқин кадр авжига қўйди
Чикарди шишаи май, доғи бир соғар тўла куйди
Ичиб, тутти менга юз навъ нозосо итоб айлаб.

Жафолар селида помол эдиму қайтмадим туздин
Ҳадигим йўк эди ҳеч бир насиби шўр ангездин
Вале топқоч, намо ушбу каломи шаккар оmezдин
Ичиб фарёд ила тушитим оёғиға кетиб ўздин
Мени йўк бодаким, лутфи анинг масту хароб айлаб.

Эмас толеъ жилоси парлаган, кўк афсуни шундоқ
Ёруғ субҳи муваққатдир, қарорғон кечаси мутлоқ
Азийийнинг сароби максади ўчди етишган чок
Аниким, элтгай ноз уйқуси ишрат туни мундоқ
Навоййдек ётар то субҳи маҳшар тарки хоб айлаб.

18-20 июль 1986 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Телбау шайдога дунё тор бўлғайму эди
Ишқ ўтида куймаса бемор бўлғайму эди
Ҳажр жабрин чекмаган дил хор бўлғайму эди
Бўлмасам ошиқ фиғоним зор бўлғайму эди
Куймасам пинҳон ичим афгор бўлғайму эди.

Кундузи орзуи васлингдин бўлакни билмасам
Тунлари ёдингни улфатлигини айрилмасам
Мисли парвона чароғи ҳуснинга интилмасам
Зулфинга вобастау кўзингга вола бўлмасам
Жон паришону кўнгул бемор бўлғайму эди.

Ишқ ўтини қилмаганда бағрида пайдо кўнгул
Сарви қаддинг ишқин ўзга этмаганда жо кўнгул
Хомау мужгонинга бўлганда бепарво кўнгул
Бўлмаса кофир кўзинг ошифтаси шайдо кўнгул
Жон паришону кўнгул бемор бўлғайму эди.

Ранжга тўлган эканку ишқ номли бу чаман
Куйдирар эркан қизил чўғдан батар дурри адан
Ким, Азизий бўлганида ошиқи ширин сухан
Эй Навой, қилсанг эрди офият кувжин ватан
Мунча мунглиғ жонинга озор бўлғайму эди.

1943 й. Кўкон.

Навойй ғазалига мухаммас

Қалби хумморимга доим чашми мастондир даво
Неки чашми, кўз аро юз лутфи пинҳондир даво
Ишк дардимга лаби жонбахши ҳар ондир даво
Дарди ҳажримга ул икки лаъли хандондир даво
Ким, Исо улар Исо дамию обиҳайвондир даво.

Унмагай гуллар чаманда бермаса боғбон сувин
Яшнамас гул гунчаси тарк этса гар бўстон сувин
Эй кўнгул, охтарма ортик жисминга дармон сувин
Не даво Исо дами фаҳм айла, не ҳайвон сувин
Ҳажр жонин олған элга васли жонондир даво.

Зулфи мушкин гар етурса кўнглима бўйи насим
Дард ўтидин ортадир бу жонима юз хавфу бийм
Найлагайсен кўрсатиб минг неъмату нозу наим
Ишқ аро заъфим давоси шарбат эрмас эй ҳақим
Шарбати васл этмайин ҳосил на имкондир даво.

Ул тамошога парирухсор мушкил деб эмиш
Малҳами васл истамак бисёр мушкил деб эмиш
Бир тараҳҳум қилмайин тақрор мушкил деб эмиш
Ҳажр аро дардим давосин ёр мушкил деб эмиш
Раҳм агар қилса анинг олдида осондир даво.

Неча ҳолатга тушар жон ёр исмин этса ёд
Гаҳ хаёли бирла беҳол, гоҳ фикри бирла шод
Эй табиб, ҳолим шифосин этмагил ҳаргиз мурод
Дарддин ғамгин кўнгулга хона қилмиш юз савод
Эй қаро кўз, дафъига бир ниши мужгондир даво.

Кўнгли мажруҳимни тарки илтижосин истасанг
Васл айёмин, Азизий, ибтидосин истасанг
Телба аҳволимни чиндан интиҳосин истасанг
Гар менинг опиклиғим дарди давосин истасанг
Эй Навойй, бу маразга кўнглим олгондир даво.

25 декабрь 1944 й. Тошкент.

Навой ғазалига мухаммас

Э вох, нақадар гунчаю қомат етилибдур
Сарви танидан нозу назокат етилибдур
Лаъли лабидан нури фасоҳат етилибдур
Хурики, менинг жонима офат етилибдур
Тўби киби қад бирла саломат етилибдур.

Ўхшайди жамоли тун аро ойдаги нурга
Келтирди хаёли ҳама кўнгилини сурурга
Қалб ичра турар лаъл зилолин томизурга
Ушшоқ кўзидин дуру гавҳар окизурга
Бир баҳри жафо кони малоҳат етилибдур.

Ишқ оламида шамъига парвона бўлибмен
Васлига етиш фурсати бегона бўлибмен
Севгинг ўтидан ҳаммага афсона бўлибмен
Лаълинг майиким, сўргали девона бўлибмен
Ширин кўринур, лек бағоят етилибдур.

Ошиқ дилига ишқиди қон тўлса не тонгким,
Саргашта қуюн янглиғ у соврулса не тонгким
Гоҳ лутфини ёд айласаю кулса не тонгким,
Юз заррача саргашталигим бўлса не тонгким
Юз меҳрдин ул шўх зиёдат етилибдур.

Зулфингни миҷам бирла тараб шоҳики, эқдим
Ҳам боғи ниҳолинг саралаб шоҳики, эқдим
Ул қоши ҳилолингта қараб шоҳики, эқдим
Ишқинг чаманида не тараб шоҳики, эқдим
Ҳар бириси бир нахли надомат етилибдур.

Дилбарга етиш йўлини фикр айла, Навой
Бу ком ила мақсадлара зикр айла, Навой
Жононни Азиз тутгилу меҳр айла, Навой
Ҳижрон ғамидин ваҳм эту шукр айла, Навой
Бу лаҳзаки, васлига саломат етилибдур.

1942 йил Қўқон.

Навойй газалига мухаммас

Дард ила вужуд адо бўлубтур
Жонимға туман жафо бўлубтур
Кифрик ўқидин яро бўлубтур
Кўзинг на бало қаро бўлубтур
Ким жонга қаро бало бўлубтур.

Хижрон алами юракни тилди
Жарроҳ шифосини на билди
На истади, на назарга илди
Мажмуъи давони дард қилди
Дардингки, манга даво бўлубтур.

Тун-кеча йўлида кўз нигорон
Дил булбули шавқи бирла нолон
Савдосида хонумони қурбон
Ишқ ичра анинг фидоси юз жон
Ҳар жонки, санга фидо бўлубтур.

Безор бўлибди мубталодин
Фам дардига мубтало гадодин
Нафратла кечибу бенаводин
Бегона бўлибди ошнодин
Бегонага ошно бўлубтур.

Ундирди чаман, тўкилди қоним
Васлинг ҳавасида ўтди оним
Садқанг ўла жисми нотавоним
То қилди юзинг ҳавоси жоним
Юз сори анга ҳаво бўлубтур.

Мақсадни умид этувчи жоний
Гар даҳрда ҳар тирик фиғоний
Борми бу жаҳонда комроне
Бокий топар улки бўлса фоний
Раҳравга бақо фано бўлубтур.

Қуйдирди Азизий ғояти ишқ
Ўтлуғ алам эрмиш одати ишқ
Мажмуъи ҳаёт бидоятти ишқ
То тузди Навойй ояти ишқ
Ишқ аҳли аро наво бўлубтур.

12 январь 1997 й Тошкент.

Навоний ғазалига мухаммас

Нигоҳиягни нури тушардир манга
Нажотимга боис асардир манга
Тирикликка сўзинг хабардир манга
Лабинг сори токим назардир манга
Ёш ўрнига хуни жигардир манга.

Фироқ ичра ўтлуғ азобимни кўр
Бу чексиз жафоларда ҳолимни сўр
Десам, не тилар эрсанг они буюр
Дема, мендин айрил, доғи умр сур
Ки ул умр ўлимдин батардир манга.

Недур ишқ билмайдилар сенча халқ
Аламсиз, дардсиз эрур шунча халқ
Қариганда севсам кўриб қанча халқ
Қилур айб ошиқлигим барча халқ
Улус айби, ваҳки хунардир манга.

Асир айлаган аклими оҳу кўз
Боқиб лутф бирла бу кўзларни суз
Менинг тоқатимдин умидингни уз
Табибо, яна сабрдин дема сўз
Ки бу шарбатингдин зарардир манга.

Ўтиб неча муддат кўринмас ўзи
Етишмас димоғимга шаҳди сўзи
Солиб сени ҳайратга рангим бўзи
Дема майни тарк этки, соқий юзи
Бу кўзгу аро жилвагардир манга.

Не фурсатлар ўтди келиб ёнима
Даво қилмадинг бағри бирёнима
Қадалсада ўқлар ботиб қонима
Чучукдир камиш ўқларинг жонима
Бу най ичра гўё шакардир манга.

Берилганман ишқ ўтина бусбутун
Вафога уланган бу қаттиқ тугун
Азизий, азобим фақат шу учун
Навоний ул ой ҳажрида туну кун
Қаттиқ шому тийра саҳардир манга.

19 март 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Ўзни ошкор айлаб эл кўнглини сўзон айлама
Ғуж ўлан шайдоларингни ғарқи тўфон айлама
Юз ўғирма бошқаларға, лаъли хандон айлама
Ёраб, ул юзни даме кўзимга пинҳон айлама
Ё кўзимни андин ўзга юзга ҳайрон айлама.

Булбули жоним фақат куйлар ўшал гулчеҳрани
Гоҳ паришонлиқ била беркитса сунбул чеҳрани
Кўзима дунё қоранғу излабон шул чеҳрани
Чеҳрасига мезбон ўлсун кўзим, ул чеҳрани
Кўзларим уйидин ўзга уйга меҳмон айлама.

Гулшани руҳсори очилса кўзимга гоҳ-гоҳ
Телбараб помол ўлурмен тушса мастона нигоҳ
Тўсмасин асло булут чиққанда осмонимда моҳ
Очмайин зулфин паришон кўнглума чектурма оҳ
Етмайин оҳим ели зулфин паришон айлама.

Хусни шамъи гирдида парвонадек ёзсам қанот
Розимен ёнсам, шарарли тифини отса мамот
Қолмади шавқи висоли иштиёкида сабот
Жонима лаълидин ўзга лаълдин берма ҳаёт
Лаълига жонимдин ўзга жонни қурбон айлама.

Васл гулбоғи ирамдир, ёр даргоҳи чаман
Бу чаман бўйида кезмоқ орзуйи жону тан
Йўлининг тупроғига чулғанганича дер бадан:
Бошима куйидин ўзга куйни қилма ватан
Куйида бошимдин ўзга бошни ғалтон айлама.

Ҳар неча озор хори этга санчилса унут
Даҳр агарчи зулмпеша сабр ила ўзинг овут
Сидқу уммид ила эзгулик гулидин баҳра кут
Эй кўнгул, давр аҳлидин минг йилчалиқ йўл ғўша тут
Ё алардин етса юз минг ғусса афғон айлама.

Меҳр ила бошим силарға етмади асло кўли
Ошику шайдолари бирлан тўла ўнгу сўли
Рашк шўридин Азиз қалбида тугён ғулғул
Истасанг, эй гул, Навойдек хуш илҳон булбуле
Ғунчадек кўнглим маломат хоридин кон айлама.

25-26 март 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Эртароқ кел, интизорингмен, дедим. Деди у хўб.
Учрашиб суҳбатда сўйлашдик у хўб, бу хўб.
Мен дедимки, сенда кифрик, кошу кўзу гису хўб
Эй сенга юз хўб, лаб хўбу лабингда кулгу хўб
Харнеким, вокеъ бўлур сендин кўзимга усру хўб.

Ёр таърифин этарда, эй қаро кўз, демагил
Не-не охулар бу кўзларга дилафрўз демагил
Хар нигоҳидин жигар ҳам пора ҳам сўз демагил
Дединг ул ой васфин, эй ровий, яна сўз демагил
Хўблардин ким сўзинг эрди бу ерга тегру хўб.

Эй менинг эркам, нечук қилмишларинг юз очтилар
Хар бири қалбим уйига файз нурун сочтилар
Барча эл хуснинг куёшин таъзимига шоштилар
Хўблар кул бўлдилар, лекин парилар кочтилар
Олам ичра одамс бир сенча бор эркинму хўб.

Моҳрўйлар жумласига зор кўнглим мустамад
Лек қанча орази гулшанлар анга нописанд
Неча бор ул нотавон бўлғаймукин деб баҳрамад
Хўбларни арз қилдим, қилмади кўнглим писанд
Они кўргач ихтиёри қолмайин деди бу хўб.

Васлнинг ширин кунин муштоқидирман ҳар замон
Лек етишмоқ шарбатидин ҳеч қачон навмид эмон
Айрилиқ дардини чеқдим сабр ила, қилмай фиғон
Васлида жонимга ҳажридин не келганни демон
Ким фараҳ базмида зикр этмоқ эмасдур қайғу хўб.

Орази гулзори оламга ажаб оро берур
Дил куши шунда фароғат боғида гавҳар терур
Ним табассум, жилва сеҳри бирла неким сўз деюр
Жавру лутфу кибру ноз андин кўнгулга хўб эрур
Ҳақ азалда зотини онинг яротибдур чу хўб.

Бенаволикда Азийининг жунунин билма айб
Айб агар севмоқ эса, мендин сира айрилма, айб!
Шум рақиблар макрнин асло назарга илма, айб
Хўбларни кўрмаса сенсиз Навойй, қилма айб
Ким кўринмайдур кўзига кимса сендин айру хўб.

27-28 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навоний ғазалига мухаммас (№ 1)

Севгили ёрим замона фахрию инсони хўб
Хусну одоб гулшанининг гунчаи хандони хўб
Ўзи хўбу неча шогирдпеша қиз ўғлони хўб
Улки бошдин то қадам бор анчаким имкони хўб
Сад яке бўлғай бириким, халқ дерлар они хўб.

Ул туфайли эсса ели изтироб қувгил деманг
Интизорлик чанги ёпишса сира ювгил деманг
Ҳар не қилса жон ризодир, андин уз кўнгил деманг
Тўкса қон ул кофир ўзга хўбни севгил деманг
Эй мусулмонлар, жаҳонда бир анингдек қани хўб?

Махтавингни ёзғали аҳли қалам бўлди заиф
Оразинг гулзори гулбоғи Ирамдиндир зариф
Эй латофат гулситони, эй малоҳатда шариф
Хури жаннат шаклидин ҳам дилрабо хуснинг латиф
Хулди ризвондин дағи куйинг саробўстони хўб.

Неки хоҳларсен менга андин кўра марғуб эмас
Истагингдин ўзга мақсад мен учун матлуб эмас.
Гар тиларсен қатлими бил, бу талаб ҳеч қўл эмас
Жонни жонон истаса, қилмоқ тааллум хўб эмас
Найласун жон улки бўлғай сен каби жонони хўб.

Интизорингдир неча ошиқ фидо этса бошин
Ишғиёқинг оташида ёндириб ичу тошин
Йиғладим кўргач қиё боққан кўзин, эгма қошин
Кўз гуноҳи кўрмакинг эрдик, тўқдинг қон ёшин
Хўб эмас, жоно, тўкулмоқ бегуноҳлар қони хўб.

Ошиқар жон ҳар қачон шул дарғаҳи ёр азмида
Доимо мадҳи нигор тўлмиш Азизий назмида
Айрилиқ ваҳми сароб ўлмиш бу севгим жазмида
Эй Навоний, ғайр рашкидин висоли базмида
Уйладурменки, кўринибтур менга ҳижрони хўб.

30 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навойй газалига мухаммас (№ 2)

Жон берар жонсизга икки лаблари хандони хўб
Борму олам ичра мундоқ хусн элин султони хўб
Хўб устозу неча шогирди нуктадони хўб
Улки боштин то қадам бор ончаким, имкони хўб
Сад яке бўлғай бириким, халқ дерлар они хўб.

Ишқида девонавашлик содир этсам ғам еманг
Садқа қилғайсен бу йўлда жону дилдан ҳар ниманг
Ошиқ улдир маъшуқига сарф айлар ному нанг
Тўкса қон ул кофир ўзга хўбни севгил деманг
Эй мусулмонлар, жаҳонда бир анингдек қани хўб?

Масканинг боғи сафо, куйи мақомингдир назиф
Сарви қоматлар ичида қадди шамшодинг зариф
Жонфизо ҳар бир каломинг дурри якою шариф
Хури жаънат шаклидин ҳам дидрабо хуснинг латиф
Хулди ризвондин дағи куйинг саробўстони хўб.

Менга ёрим истагинин ўзга ҳеч матлуб эмас
Йўлида ўзни фидо этмоқчалик марғуб эмас
Гар талаб этса ҳаётим унчалик бу кўп эмас
Жонни жонон истаса қилмоқ тааммул хўб эмас,
Найласун жон улки бўлғай сен каби жонони хўб.

Эл яко тутди кўрибон чеҳранг офтобин фошин
Ошиқ аҳли доду фарёд ила тутдилар бошин
Ташналар сувдан кечиб, очлар унутдилар ошин
Кўз гуноҳи кўрмакинг эрдик, тўктинг қон ёшин
Хўб эмас, жоно, тўкулмоқ бегуноҳлар қони хўб.

Барҳаётмен интилиб ёрим мақоми азмида
Ҳар қачон мадҳи сароподир Азизий назмида
Жону кўнгул бекарор гулзори васли жазмида
Эй Навойй, ғайр рашкидин висоли базмида
Уйладурменким, кўринибтур менга хижрони хўб.

21 январь 2002 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Булбулингдирмен очилган гулситоним сен менинг
Олам аҳлин тилларида дostonим сен менинг
Гоҳ тағофилпеша, гоҳи меҳрибоним сен менинг
Гар жафо қил, гар вафоқим, дилситоним сен менинг
Гар мени ултур, агар тиргузки, жоним сен менинг.

Кўзларим йўлингда доим тўртлигин билсанг агар
Қилмас эрдинг мунчалар куйингда мени дарбадар
Кўзга суртиб изларингни мақсадим айлай хабар
Хоҳ раъно қад била боргил ёнимдин жилвагар
Хоҳ кел қошимғаким, сарви равонимсен менинг.

Ошкор этмасми сиррим телба афъолим сенга
Ҳам паришон рўзгорим, зор аҳволим сенга
Бори кўнгил ганжин очиб фош этай молим сенга
Кўнглим ичра сенсену ишқинг, не дей ҳолим сенга,
Чун бу янглиғ маҳрами рози ниҳоним сен менинг.

Бенаволик бирла чеккан оҳларимни билма айб
Нотавон, нолонлигим кўксимга доғи илма, айб
Журму исёним учун таън ила бағрим тилма, айб
Жилва айлаб ҳар замон афғону оҳим қилма айб
Ҳам сен ўқ чун боиси оху фиғоним сен менинг.

Ул париваш кўзларимдин ҳар қачон бўлғач ниҳон
Ақлу ҳуш тарк айлағайлар жисм уйини шул замон
Хайрият борсен вужудим сақламоққа неча он
Лаълидин бир икки сўз мазкур қил, эй хаста жон,
Бори бу бир икки дамким меҳмоним сен менинг.

Гар жунуним ҳаддин ошган эрса нафрат қилмағил
Орзуйим боғида бир дам ёнимдин жилмағил
Қисматим бедодидин афғону додим тинглағил
Телбалардин гарчи рад қилдинг мени, лек англағил
Ким парирухсорлардин танлагоним сен менинг.

Эй, ҳаётим равзасин яшнаб очилган гулшани,
Ул куёш ҳуснинг туфайл умрим йўлнинг равшани.
Гул юзинг куйлаб Азиз булбулнаволигдир фани
Улки меҳрингдин Навойи бевафо дебсен ани
Эртаки, нозук мизожим, бадгумоним сен менинг.

19-20 март 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Баданимда то ҳаёт бор кўзим ўнгида ҳилолинг
Назаримда ошкоро ҳамадам қади ниҳолинг
Юрагим тили дуода тилабон яна камолинг
Тилагим сенинг ҳузуринг, талабим сенинг жамолинг
Неча кун тириклигимдин ғаразим сенинг висолинг.

Туну кун олар аланга сенинг ўтлуғ иштиёкинг
Тўладир фиғонларимға яқининг ила йироқинг
Кечаолмасим лабингу, кошингу мижа, қароқинг
Чидайолмасим фирокинг, ўпаолмасим аёкинг
Кўраолмасим назиринг, топаолмасим мисолинг.

Агар офтоби чехранг ёритур эса ажаб йўк
Кўқарар умр баҳори анга ўзга ҳам талаб йўк
Нега дашту боғ сайрин тиламоқ учун сабаб йўк
Менга даштдин фараҳ йўк, менга боғдин тараб йўк
Фараҳим сенинг ҳадисинг, тарабим сенинг хаёлинг.

Топилурмукин менингдек кўчанг узра хоксоре
Бутун умр аро бавогоҳ қарашингни ингизори
Кезибон куюн мисоли йўлинг узра хор-зоре
Ажал, ушбу дамки куйингдаман олса жонни боре
Бошим ўлса хокпойинг, таним ўлса поймолинг.

Малагим, пари сифотим ҳама ҳурлардин аъло
Ана ҳусн гулситони, ана бўстони маъно
Бу чаман аро Азизий кўтарурда бода, аммо
Майи ишқ чун Навоййни жаҳонда қилди расво
Бу қадаҳни энди, дўстлар, ки анинг кўлидин олинг.

21-22 март 2001 й. Тошкент.

Навоний газалига мухаммас

Нигор хаёлида, ошиқ, кечарди ёзу кишинг
Умид ила яшасанг бўлур деб омад эшинг
Эшитгусими бепарво, ҳамишагий дейишинг
Қаро-қаро мижа ханжарларин ититмоқ ишинг
Ҳаёт нахлини кескан қиё-қиё боқишинг.

Муҳаббат ишида фарқ этмагум сену манни
Ўқубмен умр бўйи савдойилик аро фанни
Давом қилабер фидойиликда бўлганни
Ишинг бу эрдик, жонимни олғасен танни
Ки судратурмен эшиктан гар туганди ишинг.

Ёруғ берувчи юзингнинг қуёши зарралари
Огиз уза тўкилган гавҳарингни қирралари
Қути ҳаёт олар андин умр карралари
Зилоли хизр лабинг, ул зилол қатралари
Ки жола бўлди узоринг баҳори ичра тишинг.

Насиб ўлса севиб севилмоғ эл эрига
Керакки ул тўлибон бахтга сиғмасин терига
Десинки, фарқсиз ўла даҳрнинг нари-берига:
Не гунчасен, кўнгул, охирки елу сув, ерига
Бўлубтур оху бағир қони бирла парваришинг.

Йўлида ёстанур эрдим орзуи муҳол айлаб
Оёғи бошима етгайму деб хиёл айлаб
Амалга ошди умиду мақсадим камол айлаб
Кўзимга қўйди кадам, ваҳ ўтар хаёл айлаб
Олай деса аёғ, эй кўз қаролари, ёпишинг.

Муҳаббат ўти ёнар, қалб аро алолоким
Фиғону дарду аламу беҳисоб ғавгоким
Бу ўт аро тўлғанувчи кишига не парвоким,
Эрур чу даҳр бузуғ гулхан ушбу авлоким
Бузуғда кечса ёзинг, гулхан ичра ўтса кишинг.

Азийий севги ўти қопламиш мизожинким
Куйиб ёниб тилагай бу олов ривожинким
Кийиб бошига қалин телбаликни тожинким
Навоний, истама элдин жунун иложинким,
Бу телбалик аро йўқ ул паридин ўзга кишинг.

1 октябрь 2001 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Кўнглим чамани марҳаматинг нуридин обод
Жон булбули чеҳранг гулининг мадҳин этар шод.
Мастона нигоҳингни севинчига тўла ёд
Эй орази насрин, сочи сунбул, қади шамшод,
Булбул киби ҳажрингда ишим нолау фарёд.

Ҳаргоҳ кўрамен, мундайн иқбол бўлурму
Тушгач назаринг жон ҳузурига тўлурму
Таъзим ила то ергача қаддим эгилурму
Кўзларинга сайд ўлди кўнгул, ваҳ, қутулурму
Бир қушки, анинг қасдида бўлғай ики сайёд.

То ўрганасен назми муҳаббатнинг арузин
Фикр айла мудом шафқат ила раҳм нуфузин
Дарс пайти юзинг кўрса йўқотибмудир ўзин
Ул мактаб ароким ўқидинг ноз рамузин
Гўёки вафо илмин унутмиш эди устод.

Ишқ аҳлини даврон тутадир имтиҳон узра
Маълум эдараң қай бириси пишгану ғўра
Феъл айлабон ул қонданинг таврига кўра
Гул япроғи тирноғлар эрур бу чаман ичра
Булбул пару болини юлуб бергали барбод.

Ул ошиқ эмас қилса хаёл васлига етса
Ёки етаолмай бошини олсада кетса
Ошиқдир Азиз ёр аёғига бош эгса
Не айб Навоий каби девоналиғ этса
Ҳар одамеким, бўлса анинг ёри паризод.

23-24 март 2001 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Умр ишим асло назарга олаолмон сенсиз
На ёмону яштини тилайолмон сенсиз
Хотиримни жойига ҳеч кўяолмон сенсиз
Бормаким, бир дам ўзимни билаолмон сенсиз
Келки, бир лаҳза таҳаммул қилаолмон сенсиз.

Сен билан шодланаман ҳама ўтган фурсатда
Яшамоқ моҳияти фақат ушбу муҳлатда
Сен билан бирга бўлай ҳама он, ҳар соатда
Чикма кўнглимдин ўлар вақтким ул ғурбатда
Жону тан кишваридин айрилолмон сенсиз.

Туну кун васфинг этармен берилиб чун булбул
Кўзим ўнгида мудом чехраи бемислинг гул
Васл хилватгаҳида мен сори узатгин кўл
Бода базмида нишотим тиласанг соқий бўл
Ки майи кавсар ичиб очилаолмон сенсиз.

Кимки, чин ошиқ эса сидқ камардур белида
Барҳаётмен бор эсам сен била ушшок элида
Севгимиз лафзи ҳавасдур ҳама одам дилида
Гулу булбулдек отим сенсиз эмас эл тилида
Шукрим, сўзда дағи айтилолмон сенсиз.

Фикру ёдим туну кун камал этган сенсен
Мен – синик шишани этувчи бутун сенсен
Ташналаб махмур учун бодаи гулгун сенсен
Не ғам оворалиғим жоним аро чун сенсен
Истаган элга дағи топилолмон сенсиз.

Қанчалар мушток ўлуб кўргач эса ёр юзин
Васфинг айтур чоғи булбул тугатолмайди сўзин
Гули ҳуснингдин Азизий узаолмайди кўзин
Чун Навой сени кўрмай нафасе билмас ўзин
Бормаким, бир дам ўзимни билаолмон сенсиз.

15-16 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навойи ғазалига мухаммас

Дарғаҳинг хоки ҳама дам менга фирдавсомуз
Ўпамен таъзим этиб суртиб анга ики кўз
Кўзда ёш бирла дуойинг қиладурмен ҳар рўз
Эй юзинг боғи насимида ҳавои наврўз
Лаъл тожинг бўлуб ул боғда бўстон афрўз.

Тутибон зор кўлимдин ёнинга келтирсанг
Лутф сувила ювиб ғам чангини кеткурсанг
Меҳр нурина сочиб кўзим ўнгида турсанг
Зулфу рухсор ила комимға мени еткурсанг
Ҳар тунинг кадр ўлубон ҳар кунинг ўлсун наврўз.

Чарх мунглиғ бошима онча дилозор ўлмиш
Сабр тоғимни вале йикмақа ночор ўлмиш
Жон қуши ишқ тузоғигаки дучор ўлмиш
Кўнглим ул луъбат илигида гирифтор ўлмиш
Қушни ул навъки лаъб аҳли килур дастомез.

Шарбати васлинг эрур дору шум афъолимға
Жом тут тўлдирибон бодаи икболимға
Бир куни кўрмас эсам йиғлабон аҳволимға
Дарди ҳажрингда куяр кўнглиму ўз ҳолимға
Кишисизликдин ўзимдурмен ўзимға дилсўз.

Айириб неча дилу жон ила маҳрамларни
Парчалаб боғичини аҳд ила маҳкамларни
Душман айлар бу фалак дўст ила ҳамдамларни
Даҳр золиға кўнгул бермаки, Рустамларни
Макр ила айлади ожиз бу ситамкора ажуз.

Ўчмайин қолмади ҳар ёнга соча шуъла чароғ
Соврилиб кетди хазон еллари урган чорбоғ
Бир сариғ доғ каби сўлди кўқарган япроғ
Кўк жафосидин ўлур хобғаҳинг бўз тупроғ
Бўлса остингда спехр ашҳаби янглиғ кўк бўз.

Умр айёмида фасли хуш эрур ишқ даври
Васл шодонлиғи май, дурди эса ёр жаври
Дарду армон ўтида ёнди Азизий бағри
Эй Навойи, сену Хисрав била Жомий таври
Санъату рангин кўй, сўзда керак дард ила сўз.

19 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Қоматимиз шаклида қоши ҳилолин кўрғабиз
Кўзимиз ўнгида сарви навниҳолин кўрғабиз
Ҳар қадамда ёр васли эҳтимолин кўрғабиз
Бизга жонон васли улдирким жамолин кўрғабиз
Парда рухсоридин очиб зулфу холин кўрғабиз.

Ёр ўйи бирлан дамодам фурсати чоғ ўлғабиз
Кўринур эрса узоқдин кўнгли гулбоғ ўлғабиз
Тушса оху кўзлари титравда яфроғ ўлғабиз
Бўлса майдон озими йўлида туфроғ ўлғабиз
Қилса гул гашти чаман раъно ниҳолин кўрғабиз.

Жон қуши истайди парвоз осмони васлиға
Гарчи етмас томиға нозу ҳавосин қасриға
Тиғи истиғно билан зарб этса опшиқ наслиға
Тири борони бало ёғдурса жонлар қасдиға
Новаки мужгон била мушкин ҳилолин кўрғабиз.

Қасб қил тўп-тўп булутлар поймолин, эй спехр,
Бизга оч кундек нигоримиз жамолин, эй спехр,
Қадр айлаб дурри ишқимиз камолин, эй спехр,
Кўзга барҳам жилва бер базми висолин, эй спехр,
Ваҳ неча кўз оллида хайли ҳаёлин кўрғабиз.

Умрлар тердик садоқат, севги боғида самар
Қалб дунёсида гулзори вафодир жилвагар
Истаюб ёр офтоби чеҳрасидин шуълалар
Кўзгу ул юз жилвагоҳидир дебон қилдик назар
Йўқ бу маъни бирлақим, ул юз мисолин кўрғабиз.

Шум рақибларнинг насиби васл эрмасдир захр
Доимо кўнглимда такрори дуодир ушбу тавр
Гоҳе ўз ўзимга ҳам рашк ила айларман жавр
Йўқ ҳазин кўнглимдин ўзга ёрдин бекому баҳр
Неча ушшоқ ичра онинг инфилолин кўрғабиз.

Оз умр, кўпдир мусибат, эй Азизий, ғам ема
Яхшилиқ бирла яша, ҳеч бир ёмонга сўз дема
Чанг туширғай кўз уза дунёда мавжуд ҳар нима
Эй Навойй, заррача хуршид васлидин дема
Мунча баским, жилвада гоҳи камолин кўрғабиз.

20-22 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навоний газалига мухаммас

Жон кирадир баданимга гар эшитсам андин сўз
Роҳат илғайди вужудим, кетадир тандин сўз
Хуш учар, ақл саросимада, чикмас мандин сўз
Манга ул кўзи қаро деди чучук чандин сўз
Не ажаб они қаро кўз десаму ширин сўз.

Келаман деди, кўзи жилваю жавлон қилди
Ғамли кўнглимни ўша ваъдаси шодон қилди
Кун ўтиб, соат ўтиб келмади, ҳайрон қилди
Лаби юз ваъдани андоқ менга ялғон қилди
Ки дей олмас киши юз йилда бир андоқ чин сўз.

Манга йилдек туюлур бир кун эса ҳажр куни
Интизор банди бўлиб жон қуши чиқмайди уни
Зор бўлиб мен кутаман кимса сезмайди буни
Ҳажринг афсонасидин сўз дер эсам васл туни
Топмағай тонгғача тун йилча эса таскин сўз.

Ақлими олган ўшал мўрча миён, тўбий қад
Кифригин ўқлариға кўксим эрур гўё сад
Икки оҳусининг асири эканимдир беҳад
Белию лаъл лаби олдида лол ўлди хирад
Ким эрур бири дақиқу бири бас рапгин сўз.

Неки сўз деса тилинг дилинг олдин пишитиб
Айтадир жилва қилиб майи ишва нўш этиб
Йиқилур эл сўзинг сеҳрида тарки ҳуш этиб
Ҳар фасоҳатки, лабинг қилди масеҳо эшитиб
Жон топиб келмади оғзи аро жуз таҳсин сўз.

Этадир телба фусун бирла бани одамни
Назару ноз тилисми йўқотурди ғамни
Куйладим мадҳини булбул каби олмай дамни
Хусни васфида сўзум тутти бари оламни
Муршиди ишк менга айлагали талқин сўз.

Ошиқ аҳли ани таърифи учун бўлмиш жам
Барча саъй айлар эди бўлғали ёру маҳрам
Аҳли ушшок ичида хомуш Азизий ҳам
Базми айш ичра Навоний не ажаб урмас дам
Айтаолмас чу нишот аҳли аро ғамгин сўз.

22 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Хоҳ баланд тутгилу хоҳ назарга илма мени
Фақат садоқатимни сира оз билма мени
Тағофилинг тиғи бирлан юрагим тилма мени
Юз урма ҳар тараф, эй шўху зор қилма мени
Қарор тут нафасе бсқарор қилма мени.

Ширин сўзинг била дардманд кўнгилларимни овут
Лабинг зилолидин ўтлуғ оҳларимни совут
Сенга ҳамиша ошиққан юзим ёнига юз тут
Кўзимни шамъи жамолинг фуруғи бирла ёрут
Тонготқуча кечалар ашқбор қилма мени.

Ўшпал тарафгаки, ҳар ким суқланиб қарар, борма
Улар ғаразли кўзи сен ва менга зарар, борма
Қаёнда пок севги учун бор эса хатар борма
Худой учун яна ҳар сори беҳабар борма
Фигону нолада беихтиёр қилма мени.

Доғлар жигардаю дил ичида олов лола
Юракларим ёнадир изларингга қараб қола
Намунча тўлдирасен бағрими фиғон сола
Тараҳҳум айлагил, эй ихтиёрсиз нола
Дамодам эл ичида шармсор қилма мени.

Вафоли ёр содиқаи аҳду сўзгадур, эй ишқ
Камоли хусни билан ҳам яқин кўзгадир, эй ишқ
Баробар агар эл фикри бизгадир, эй ишқ
Мен ўзга, Вомиқу Фарҳод ўзгадур, эй ишқ
Танаъум аҳли аро эътибор қилма мени.

Узилма ҳеч Азизинг ёнидин карамли ёр
Тилим ва дилимда тун кун муборак отинг тақрор
Севиб-севиб ёзаман соате сенга ашғор
Қаёнки борсанг ўлармен Навойй янглиг зор
Юз урма ҳар тараф, эй шўху зор қилма мени.

25 март 2001 й. Тошкент.

Навоний ғазалига мухаммас

Ёр кўйида кезарман дарбадар ошифта ҳол
Номини тилдан туширмай, ёдидан сўйлаб мақол
Гар бутун эрсамда соғинчи билан мажнунмисол,
Кеча ул ой бирла эрдим ваҳ бу тушдир ё хаёл
Туш эмас, чун йўқтурур уйқу, хаёлидур муҳол.

Очилиб гулзор ичинда ҳусн ошкор этса гул
Булбули нолон иши зор йиғлаб этмоқлик ҳамул
Неча дерлар менга йўқдир фойда минг озурда бўл
Ишқини ихзор айлабон васлин тилар мунглиғ кўнгул
Бир гадо янглиғки, айбин кўрсатиб айлар суол.

«Шин» бўлиб тахланди мадҳинг бирла неча шеър сўз
Дил «алиф» қаддинг тамошосига термулган хануз
«Син» сумбул сочларинг, «сод»дир қабоқу саҳфа юз
Ораз узра «айн» янглиғдур узоринг узра кўз
Наргис узра нукта янглиғдир кўзинг устида хол.

Иштиёқинг изгироби кун ва тунлар ошади
Бу алам тўлқинларин мавжи кўзимнинг ёшида
Қомати дол ҳар кишиким, шунча савдо бошида
Эгма қаддим заъфи ҳаддин ошти ул юз қошида
Нотавон бўлғон каби хуршид васлидин ҳилол.

Телба кўнглим изларинг излаб узоқларга етар
Косаи сабрим тўлиб, фарёдим оламни тутар
Ўлтифотинг истабон куйинг аро умрим ўтар
Йиғлабон ул сарвнинг йўлига тушсам ноз этар
Сув билан туфроғдин бош тортқон янглиғ ниҳол.

Чун ҳарими ёр эрур ошиқ Азизийга талаб
Эшигида чарх урар тун-кун куюндек тентираб
Бир нигоҳин ташласа лутф айлабон озода таъб
Ком эрур жонимға ул олудалиғдин пок лаб
Эй Навоний, ўлсам ичмон Хизр нўш этган зилол.

1 октябрь 2001 й. Тошкент.

Навой ғазалига мухаммас

Тилар васлини ақли калтабиним
Кулар андин узоғиму яқиним
Баногоҳ нур сочиб ул маҳжабиним
Не кун келгайки, келгай нозаниним
Не хуш бўлгайки, бўлгай ҳамнишиним.

Ҳамиша гул юзинг фикримда пайдо
Насибимдир фақат қилмоқ тамошо
Агарчи васл умиди йўқдир асло
Саодат хатлари қилмиш ҳувайдо
Итинг чангига суртилган жабиним.

Тўлар бир боққанида жон шукуҳа
Табассум қилганида жисм руҳа
Этиб беилтифотлик шум гуруҳа
Эрур ул шўх отган каж гуруҳа (ўқ)
Кўнгул ганжи аро дурри саминим.

Узоқ тушдим чигал андишалардин
Узилдим ёру дўст, ҳампешалардин
Магар кетдим баридин, ўшалардин
Недин кўз чекар ўқ гўшалардин
Гар ўлтурмоққа қилмайдир каминим.

Фанимлар суҳбатин тутма арода
Анинг дафъига қил ҳардам ирода
Кўзинг мастонлиғидир хуш ифода
Тегурма оташин лаълинигта бода
Ким ул ўтдин куяр жони ҳазиним.

Чунон мен ишқу сидқ ичра ягона
На қилсам даҳр ародир ошиқона
Майу маҳбуб – ҳаёти жовидона
Кетур, эй муғбача жоми муғона
Эрур олсанг баҳоси нақди диним.

Тилу дилдан сира ёр мадҳи кетмас
Азийий бу сафони тарк этмас
Хушо, умр ичра севги дарди битмас
Навой, не осиф жононға етмас
Наволарким, чекар жони ғамниним.

27 февраль – 1 март 2002 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Сарви қадди таъзимин айлаб ҳамиша долмен
Лутфидин уммидвору ёдилин хушҳолмен
Кўз тутиб ҳар кун эшикка мунтазир аҳволмен
Келса бир кун, неча кун келмаслигинин лолмен
Бир кун ўз ҳолимда бўлсам неча кун беҳолмен.

Барча ожиз нотавонларга раҳмдиллик фани
Марҳамат мулкида эҳсон, туҳфа этмакка гани
Кўнглида бор эрса мевга жон бағишлавлик, қани
Неча кунқим, келмаса айлар ўлум ҳоли мани
Келса бир кун ўлтурур, бу ишвалардин лолмен.

Ҳар куни кўрмоқ ўзини жону дил орзусидир
Тентиратган ақл сайёдин кўзи оҳусидир
Хотирим сочқинлиғин бойси зулфин мусидир
Йўлида туфроғ агар бўлдим, ғараз побўсидир
Бўлса бу қомим раво, ғам йўқ агар помолмен.

Ул париваш ҳусн аро маҳтоб ила яксон эрур
Унга жонлар мулкини фатҳ айламоқ осон эрур
Хулқи хуш, лутфу мурувватли ажаб инсон эрур
Дилбарим Ширин била Лайлига гар ақрон эрур
Мен дағи Мажнун билан Фарҳодқа амсолмен.

Эй фалак, жону дилим исёндадир, лутф айлаким
Йўл йўқотиб, ғарқ ўлуб тўфондадир, лутф айлаким
Носеҳо, пандингни захри жондадир, лутф айлаким
Соқиё ҳижрон ғами туғёндадир, лутф айлаким
Дамбадам ошуфтаи бир жоми молломолмен.

Гоҳ Азиз айлаб вужудим ҳар сори еткурди ишк
Телбалик даштида гоҳ тиргуздию ўлдирди ишк
Олам аҳлин бу аянч аҳволима кулдирди ишк
Эй Навойй, бошима кўрқим, нелар келтурди ишк
Пири ақл эрдим бу дам бозичаи атфоямен.

2 февраль 2002 й. Тошкент.

Навоий газалига мухаммас

Эй гулим, бир айла хандон булбулигўё учун
Таърифнинг оҳангинин ул маст, бешарво учун
Тошингиз марҳам жигар-бағри ўлан яғмо учун
Дўстлар, бир чора мен девонаи шайдо учун
Ким ўлармен ул пари пайкар малак сиймо учун.

Мен жаҳон овораси, аҳбоб асло ғам емас
Оҳу афғонимни тўфонига чора айламас
Телбараб куйида кезсам ким мени мажнун демас
Оташинг гул теграсида лаългун юз барг эмас
Балки юз лаъл ўтқа солмиш булбули шайдо учун.

Офтобдек чеҳра очсанг зор жисмим интилу
Олам орои малоҳат гулшани сен деб билур
Маст қилгач ҳар не мушкин сунбулингдинким, келур
Хом кўнглумким дудоғингни тилаб афғон қилур
Бордуру ул тифлдекким йиғлагай ҳалво учун.

Хусни гулзоринг эрур Фирдавс гулбоғига зеб
Пора-порадир вужудим тири мужгон санчилиб
Тўймагаймен наргисининг жилвасига термулиб
Ашк ичинда ғарқамен зулфингни тутқайманму деб
Ўйлаким тожир тенгиз ранжин чекар савдо учун.

Кўйма тилдан ҳеч қачон маҳбубу дилбар отини
Барчадин юксак тутиб ошику маъшук зотини
Ишк бирла тўлмаса кимники зоҳир ботини
Гулханийдекдирки, истар гулхану олотини
Сифлаким, меҳнат чекар дунёву мо фиҳо учун.

Эй Азизий, севги боғин доим обод айлагил
Жону дил бирлан вафо аҳдини бунёд айлагил
Сарвиозинг баркамол, хандону гулшод айлагил
Бу Навоий бандани, эй сарв, озод айлагил
Бўйла бир булбул керак сендек гули раъно учун.

март 2002 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Ақлим ҳамон ҳайратдадир дилбар камолидин
Ўчмас дилимда орзу ширин висолидин
Куйлаб ҳамиша чеҳраи гулшанмисолидин
Кўз боғида гул экмишам ул юз хаёлидин
Вожибдурур кўзимга сув бермак жамолидин.

Сарви равони боиси ошифта эрмагим
Ошифталик билан бўйин бўйимга эгмагим
Рух бердию мастонавор эгнига тегмагим
Ўптим лабин, юз очқоч эрур турфа кўрмагим
Гул бирла мева бир йўли ул қад ниҳолидин.

Бағрим жароҳати лаъли маълумиға акс
Оху кўзин нигоҳи қарори мавҳумиға акс
Оғзи гулистон гунчаи маълумиға акс
Рухсори кўзгусида кўзим мардумиға акс
Фаҳм айладим би айниҳи ул юзда холидин.

Нозу назоқат дарсини ўргатди мактабинг
Ҳарнеки, қилса кечир бу девона машрабинг
Кўргач ўшал сиймин зақан дурри ғабгабинг
Жоним гадолиғ этти бир ўпмак, вале лабинг
Берса жавоб, кошки, онинг саволидин.

Умр осмонида ажиб кўринда бир ҳумой
Кўк манзарида бир янги сайёра кўйди пой
Олам эли тополмади бошин кўярга жой
Рўят чоғи бийик даража бирла янги ой
Кўрди назора аҳли кошингнинг ҳилолидин.

Шавк иштиёки ўти Азизийни қистамиш
Лекин анга тақдир марҳамат қилмамиш
Ҳайҳот, биза ошиқ элин зорлиғи таниш
Фарёд ила Навоий анинг васлин истамиш
Фарёд, анинг бу навъ хаёли муҳолидин.

16 сентябрь 2001 й. Тошкент.

Навойй газалига мухаммас

Умр остонига юксалган бу сабрим тоғидур
Имтиҳон этгувчи сабрим айрилиқ қийноғидур
Орзуйи васл гар бемор жисмим соғидур
Айтмон кўзу кўнгул матлуби куйинг боғидур
Бу бирига хору ул бирла ғараз туфроғидур.

Айламиш тақдир насибимни фақат ҳижрат туни
Қоплади оламни мундин оху фарёдим уни
Тун-кеча овораман изларда ҳусни гулбуни
Қоши ҳажринда янги ой шаклидин фирқат туни
Кўнглим афгор этгали гўё фалак тирноғидур.

Қалб кўри эрди не-не ошнолар кетдиким
Дил уйин ялғизлигимдин ваҳм тўри тутдиким
Бошда оқ гул, кўзда ойнак интиҳони кутдиким
Демагил, бўлдинг қарию ишқ даври ўтдиким,
То тирикдурмен менга ишқу муҳаббат чоғидур.

Дур топилмас токи кўксин чок этмасдир садаф
Бу тарика сийна чоки бахш этар анга шараф
Гуллар ичра ўрнашуркан гоҳ ўт, сассиқ алаф
Даҳр гулзори аро ҳасрат елидин ҳар тараф
Томди булбул кўнгли қони дема гул яфроғидур.

Ёр Азиз айлаб садоқат доманини ушласа
Шум рақибга илтифотсизлик усулин хушласа
Тоқатимни кўргали қалтис ҳазиллар бошласа
Эй Навойй, кўнглим олиб итларига ташласа
Кўнгул онинг, барча мақсудим кўнгул олмоғидур.

20 май 2001 й. Топкент.

Навойи ғазалига мухаммас

Қўрмасам ул кунимки, ғамгиндур
Бир кўрин, ғамларин тошин синдур
Сўзларингинг жавоби таҳсиндур
Лаълинг, оё, не ажаб рангиндур
Сўзи онинг не бало шириндур.

Кифригинг ўку эгма қошинг ё
Ўқлари дилимда топмиш жо
Бир қарошинг яратди минг савдо
Ҳам қошинг тақвию тоатқа бало
Ҳам кўзинг офати ақлу диндур.

Чеҳранг офтоби таратқач нур
Диллар оламига тўлди сурур
Белинг назокати қил каби кўринур
Хулла ичра баданингким, кўринур
Гўё гулбарг аро насриндур.

Ортаберсин ёмонлара кининг
Қаҳринг ўти, қошинг уза чининг
Менга хуш қилмишинг бари сенинг
Қатлу тиргузмак эрур ойининг
Оллоҳ, оллоҳ сенга не ойиндур.

Соғинч тиканлари тирнар тинмай
Фиғонларимни ёярда йиғлар най
Қачонгача дард ўтида ёнай
Соқий, ҳажрида тутгил менга май
Ким бу сувдин ўтума таскиндур.

Азиз сендин ўзгани соғинмас
Садоқатингга ишончи синмас
Сенсиз анга ҳаёт гули унмас
Ҳажринг айёми Навойи тинмас
Бир кўриниб анга, кўнглин тиндур.

25 май 2001 й. Тошкент.

Навойи ғазалига мухаммас

Ёр ҳусни гулшани нашъаи ижод берур
Ишқ ўти шуълалари ёнғали имдод берур
Тонг ели чулғаса гулбоғ учун обод берур
Боғ атри насими гули шамдод берур
Ёрнинг гул юзу шамшод қадин ёд берур.

Қилса дажжолли замон севги аҳлига ғазаб
Ишқ таркини алар жабҳасидин этса талаб
Бу зулм зугмини билкулли бузмоқни тилаб
Борса Парвез бори ҳашмати елга не ажаб
Жони Ширинни чекиб оҳки Фарҳод берур.

Бузди шодлик уйини айрилиқ ели совуқ
Қоплади дил уйини зулмати ҳижрон овуқ
Ногаҳон сен кўриниш бердинг энди бари йўқ
Жилва қилди қадингу нарғису гул бўлди тонуқ
Анга қуллуқ хатиким, савсани озод берур.

Тенги йўқ қувват эрур одам учун ишқ деган
Ишқ борида ёвузлик томири қуриган
Ишқ суви била покиза ҳаёт, жону тан
Кўрмаган бўлса юзунг мусҳафини тифли чаман
Неча гул дафтари авроқини барбод берур.

Не алам чеккамен ар бошима зулме етса
Лек ўлармен ўша дам ёр ёнимдин кетса
Чун Азиздир бу жаҳон ёр била умр ўтса
Тиғи девона Навоийни не ғам қатл этса
Чун анга жон яна ул ҳури паризод берур.

23 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навой газалига мухаммас

Дема ошик Хўқанднинг хоридир бу
Илинжи кунда дилбар соридир бу
Нигори Шошни гулрухсоридир бу
Дема юзким, Хўтан гулзоридир бу
Дема хат нофай тоторидир бу.

Гўзаллар кўрса хусни гулшанин гар
Куйиб рашк ила ҳайрат илки тишлар
Қилич қошию кифрик эрса ништар
Кўзи ўлдирди, лаъли жон бағишлар
Ажойиб муддао изхоридир бу.

Кўниб омад куши чун кулди иқбол
Хузуримга келурдин форуғулбол
Умид этдим висолингни ўшал ҳол
Ўғирлар жон занахдонинг аро хол
Ки Бобил чоҳининг айёридир бу.

Сабр тоғимни ишк зўри ушотди
Анинг сангпорасин ҳар ёнға отди
Вужудим телбалик лойига ботди
Кўнгул ўзликни бир соғарға сотди
Магар дайри фано хумморидир бу.

Азизийнинг нигори сарвари раҳм
Малоҳат бўстони маҳзари раҳм
Агарчи қалбида жо жавҳари раҳм
Навойға десам қил эй пари раҳм
Кулиб дер не ҳаёсиз қаридур бу?

8 декабрь 2001 й. Тошкент.

Навойй газалига мухаммас

Яхшидин кўра ўшал аъло хуш
Унинг ўзи гуҳари якто хуш
Фазлу файзи била ҳам доно хуш
Менга бор ул санами раъно хуш
Кўринур ўзга санамлар нохуш.

Кўргали хусни гулзорини зор
Кўларим интиқу кўнглим хуммор
Билингиз дўсту аҳбобким, зинҳор
Ёлғиз они севарамким, менга бор
Ўзи хуш, ўзга киши йўқ асло хуш.

Сарви раъносигадир бўйни хамим
Номининг ёдида кечгуси дамим
Соғинишдан тўладир кўзда намим
Халқ нохушлигинин қайда гамим
Бор эса ул санами зебо хуш.

Куйида телблигим ортар эдим
Тентирав эшигида қайтар эдим
Кундузи сабр сўзим айтар эдим
Кеча хижронида май тортар эдим
Кирди ул гулрухи маҳсиймо хуш.

Эгнима аста кўлини солибон
Кулдию ҳайрат аро мен қолибон
Лутфидин ўзни йўқотдим толибон
Менда юз биймни тутқач олибон
Чекти ул шўх қадаҳпаймо хуш.

Ёр васлини, Азиз, ҳардам кут
Бу жаҳон ташвиши баҳридин ўт
Умрнинг моҳияти ушбу кут
Дайр аро ўзни Навойй хуш тут
Чун келибдур сенга ул тарсо хуш.

26 май 2001 й. Тошкент.

Навойй газалига мухаммас

Танимга бир қарошидин муҳаббат ўти ёқилмиш
Менга тақдир китоби дардни қисматда жо қилмиш
Ики оҳу куйида зору сарсонлиқ раво қилмиш
Не ҳам қошлардурурким, ҳасрати қаддимни ё қилмиш
Не кифриклар ўқиким, рўзгоримни қаро қилмиш.

Ададсиз кимса беҳуд бўлди ҳар ён мушки сочилғач
Паришон айлабон кокилларини жилвалар қилғач
Тушундим телбалигин элни тилсим сиррини билғач
Не печутоби ҳадсиз доми зулф эрканки очилғач
Демай кўнглим кушиким, уйла юзни мубтало қилмиш.

Асиру банди қилмиш юз очиб ўлгунча кўнглимни
Нигоҳи маст айлар сўз очиб қолгунча кўнглимни
Унинг мужғони тирин ўзига кўмгунча кўнглимни
Не кўзлардурки, олмиш кўз очиб юмгунча кўнглимни
Қилиб ҳар гўшада бемору қисми юз бало қилмиш.

Муҳаббат изтироби торта-торта топмайин имкон
Жаҳонни қуршагач бу кун мени зор айлаган туғён
Насиҳатлар била бошимга ёприлди неча инсон
Қазодандур менга ишқ ўйнамоқ, эй насиҳи нодон
Кўрубсенму киши ҳаргизки тағйири қазо қилмиш.

Топилмас кимса озод бўлса гар бир лаҳза куфридин
Солар дунёга тасҳири била минг ларза куфридин
Азийий сингари қурбони борму тоза куфридин
Навоййдек халосим йўқ эди ул ғамза куфридин
Хусусан зулфи зуянори доғи бўйнумга тоқилмиш.

24 март 2001 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Ул пари ҳар дам менга лутфу карам фан айламиш
Чун вафоу сидк бирла ўзни яктан айламиш
Шул сабабдин умр боғини ажаб ёпан айламиш
Менмудурменким, куёш кулбамни равшан айламиш
Оби ҳайвон зулматободимни гулшан айламиш.

Масту расволиғ била авж олса туғёним не тонг
Боққанида жилва бирлан чашми мастоним не тонг
Лутф ёгдусин сочарда лаълихандоним не тонг
Юз фалакча топса рафъат байти вайроним не тонг
Юз куёш чунким бу вайронимни маскан айламиш.

Илтифот айлаб топиб бечора бу лабташнасин
Марҳамат бирлан тутиб оби ҳаётнинг чашнасин
Ноз ила сочди кўнгил уйига нури ишвасин
Кўз тегурманг, эй париларким, кўзим сарчашмасин
Ул парию хур ризвон рашки маъман айламиш.

Парвариш этган ниҳол бебахра қўймас мевадин
Норига раҳм айлаганлар хайр кўргай тевадин
Кимки, эзгуликка қобил эрса ваҳм этгай надин
Мундин ўтмас дўстлуқ гардуни душман шевадин
Ким ўзин душманларим қасдиға душман айламиш.

Жамланиб кому муродим дарду ҳасрат бўлди тарҳ
Куйдилар бу кулган иқболимга ҳосид шобу шайх
Жону кўнгил розидир ҳар қанча қиммат эрса нарх
Бахти жовид ушбу бўлғайким, кўзим суртурга чарх
Итларининг йўли туфроғин муайян айламиш

Гар кўнгиллар собит ўлса қасд ила армонида
Интиҳо йўк эрса йўл қатъ этгали дармонида
Барқарор доим Азизий ишк ила имонида
Эй Навойй, йўк ажаб гар чарх ўз давронида
Меҳри бирла бир қарорғон кўзни равшан айламиш.

30 сентябрь 2001 й. Тошкент.

Навой ғазалига мухаммас

Жон кўргали бетоқатлиғи семобдек эрмиш
Тан зор ўла мукчайгану бетобдек эрмиш
Ашким ани ҳусни гулига обдек эрмиш
Ул сарв узори гули серобдек эрмиш
Лаъли лаби гул узра майи нобдек эрмиш.

Юз очса кўмилгай бу жаҳон ёғдуси ичра
Минг жонлар асир тори қаро муси ичра
Шахло кўзи бемисл замон оҳуси ичра
Кўрдим қоши аксини кўнгул кўзгуси ичра
Бу қибланома ул мунга меҳробдек эрмиш.

Кушлар куйи мажнуни бошига қурибон ин
Бетоқат ўла жони аро лаҳзае йўқ тин
Фарёд чекиб дедим анга, эй ғорати дин,
Кўрдум кўнгул аҳволини кўксум тушугидин
Лаълинг ғамидин қатраи хунобдек эрмиш.

Сўзини шақар, хулқини ризвон каби дердим
Босган изига йиғлаю кўз дуррини тердим
Юз ноз ила истиғносиға тоқат қилабердим
Ҳусн анжумани ичра юзин кўрмамиш эрдим
Анжум аро хуршиди жаҳонтобдек эрмиш.

Бу жон ила тан ғунча юзинг садқаси бўлсин
Севгингни шаробига умр косаси тўлсин
Куйингда бўлай хоку жаҳоним унитилсин
Девона кўнгул кайди жунундин не қутулсин
Ким ҳар хама зулфинг анга куллобдек эрмиш.

Билгаймусен, эй ёр, Азийий дили дардин
Илҳоқлиғи эрмиш аён хуни жигардин
Лутф ила қарам дарсин олиб аҳли ҳунардин
Бир йўла Навоийни йироқ солма назардин
Ким ул доғи бир кун сенга аҳбобдек эрмиш.

Январь 2002 й. Тошкент.

Навойй ғазалига мухаммас

Мунтазирлик шидлатидир кун куниндин кўпроқ
Кўрмасам бир кун агар ул кун умрдин йўқроқ
Бўл мудом ёнимда, асло бўлмагил мендин йироқ
Эй жамолинг нозу ишванг бир-биридин хўброқ
Коматинг марғубу андин пайкаринг марғуброқ.

Ёр учун чексиз фидо деб менга эл тан бердилар
Севги даъвогарлари ибрат йўлидин юрдилар.
Ёр изига саждага мендин кейин саф тердилар
Ишк аро Фарҳоду Мажнун доғи беҳуд эрдилар
Кимса мендин, ғолибо, бу ишда йўқ мағлуброқ.

Кун бакун ортиқ кўнгил бердим кўрар кундин сени
Такдир айлабдир замиринг меҳру имондин сени
Эй париваш, демагайлар зоти инсондин сени
Ҳар не қилсанг нотавон кўнглим севар жондин сени
Ҳақ яратмайду экин сендин киши маҳуброқ.

Бу на иқболким, менга юз тутди шундоқ маҳлиқо
Лафзи ширин, лаъли майгун, нозанин, нозик адо
Гарчи васлингдир ҳаётим борлигинин муддао
Толиб эрсанг қатлима, жоно, сенга коним фидо
Не сенга матлуброқ, улдир менга матлуброқ.

Умр ганжидан насибанг бўлди дурри фаҳмким
Шул сабаб қалбинг вафо гулзори билмас заҳмким
Мен Азиздирмен қошингда бехатар беваҳмким
Гар Навойй бор эди мақбулинг, этгил раҳмким
Андин эмди йўқ эрур ушшоқ аро манкуброқ.

22 июнь 2001 й. Тошкент.

Мухаммас боғламоқ учун танланган Навоий ғазаллари
қуйидаги нашрлардан териб олинган:

Alişir Navaij. Cardivon. Naşrga tajjarlavcilar: Ujg'un, Sabir
Abdulla. Taşkent, 1940.

Алишер Навои. Хазойинул маоний, нашрга тайёрловчи Хамид
Сулаймон. Тошкент. 1959.

Алишер Навоий. Мукаммал асарлар тўплами. Биринчи том.
«Бадоеул бидойа». Тошкент. 1987.

Алишер Навоий. Қаро кўзим. Нашрга тайёрловчи Марям
Раҳматулласва. Тошкент. 1988 й.

МУНДАРИЖА

XX аср

(Навоний ғазалларининг биринчи мисралари)

Кўргали ҳуснингни зору мубтало бўлдим сенга	3
Кеча эл осудади, кўнглим биров қайғусида	4
Ғамингда ҳар кеча, эй гулузор, йиғларман	5
Тун оқшом келди кулбам сори ул гулруҳ шитоб айлаб	6
Бўлмасам ошиқ фиғоним зор бўлғайму эди	7
Дарди ҳажримга ул икки лаъли хандондир даво	8
Ҳурики, менинг жонима офат етилибдур	9
Кўзинг не бало қаро бўлубтур	10

XXI аср

Лабинг сори токим назардир манга	11
Ёраб ул юзни даме кўзимга пинҳон айлама	12
Эй санга юз хўб, лаб хўбу лабингда кулгу хўб	13
Улки бошдин то қадам бор ончаким, имкони хўб (№ 1)	14
Улки бошдин то қадам бор ончаким, имкони хўб (№ 2)	15
Ғар жафо қил, ғар вафоқим дилистоним сен менинг	16
Тилагим сенинг ҳузуринг, талабим сенинг жамолинг	17
Қаро-қаро мижа хавжарларин ититмоқ ишинг	18
Эй орази насрин сочи сунбул, қади шамшод	19
Бормаким бир дам ўзимни била олмон сенсиз	20
Эй юзинг боғи насимида ҳавои наврўз	21
Бизга жондон васли улдурким жамолин кўрғабиз	22
Манга ул кўзи қаро деди чучук чандин сўз	23
Юз урма ҳар тараф эй шўху зор қилма мени	24
Неча ул ой бирла эрдим ваҳ бу тушдир ё хаёл	25
Кўз боғида гул экмишам ул юз хаёлидин	26
Не кун келгайки, келгай нозаниним	27
Келса бир кун неча кун келмаслигининг долмен	28
Дўстлар бир чора мен девонаи шайдо учун	29
Айтмон кўзу кўнгил матлуби кўйинг боғидур	30
Лаълинг оё, не ажаб равгиндур	31
Боғ атри насимий гули шамшод берур	32
Дема юзким, Хўтан гулзоридир бу	33
Менга бор ул санами раъно хуш	34
Не ҳам қошлардурурким, хасрати қаддимни ё қилмиш	35
Менмудурманқим қуёш, кулбамни равшан айламиш	36
Ул сарв узори гули серобдек эрмиш	37
Эй жамолинг нозу ишванг бир-бирининг хўброк	38

Азиз Қаюмов

Навойга таъзим

Ўзбек тилида

Нашрга тайёрловчялар:

Маъмура Рашидова,

Фотима Икромова

Масъул муҳаррир:

Саидбек Ҳасанов

Техник муҳаррир:

Толибжон Эльмуратов

ИБ № 375

Теришга берилди 1 апрель 2002. Босишга рухсат берилди 6.05.2002 й. Бичим 84x108_{1,32}
Нашриёт ҳисоб тобоғи 2,0. Буюртма № 18. Нусхаси 1000.

Абдулла Қодирий номли «халқ мероси» нашриёти
Адабиёт Музейининг компьютер бўлимида босилди.
Тошкент. Навоий, 69.